

Erinevad haigused, sarnased vajadused

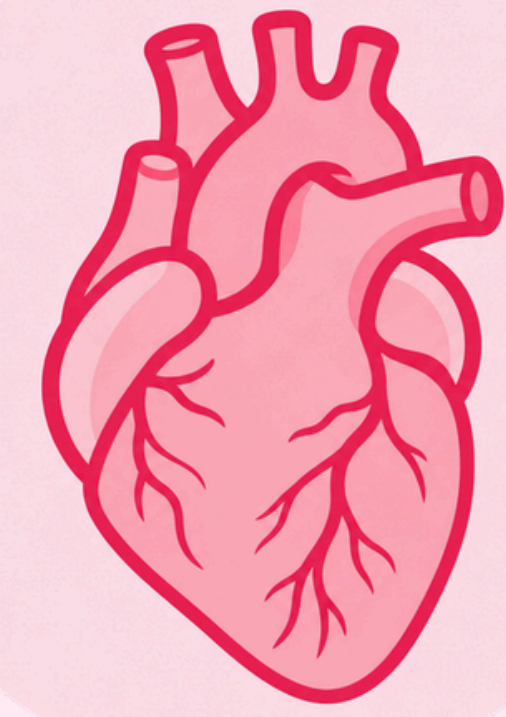
Raske haigus võib põhjustada vaevusi, hirmu ja toimetulekuraskusi. Palliatiivravi aitab neid leevendada ning toetab nii patsienti kui ka lähedasi.

Südamepuudulikkus

Südamepuudulikkus tähendab, et süda ei jaksa pumbata verd nii tõhusalt, kui keha vajab. Seetõttu võib kehas tekkida vedelikupeetus ning elundid ja koed ei saa piisavalt hapnikurikast verd.

Sagedased vaevused:

- kiire väsimine ja üldine nõrkus
- õhupuudustunne, eriti koormusel või pikali olles
- tursed jalgadel ja pahkluudel



Õhupuudustunne võib põhjustada ärevust ja hirmu ning olla väga raske taluda. Palliatiivris saab õhupuudust leevendada ravimite ja toetavate võtetega, et hingamine oleks patsiendi jaoks kergemini talutav.



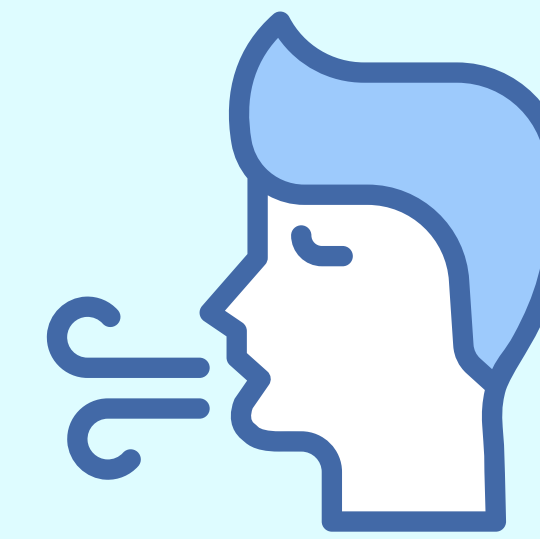
KOK ja kopsufibroos

Krooniline obstruktiivne kopsuhaigus (KOK) on pikaajaline seisund, mille korral on hingamisteed kahjustunud ja õhu liikumine kopsudes raskendatud.

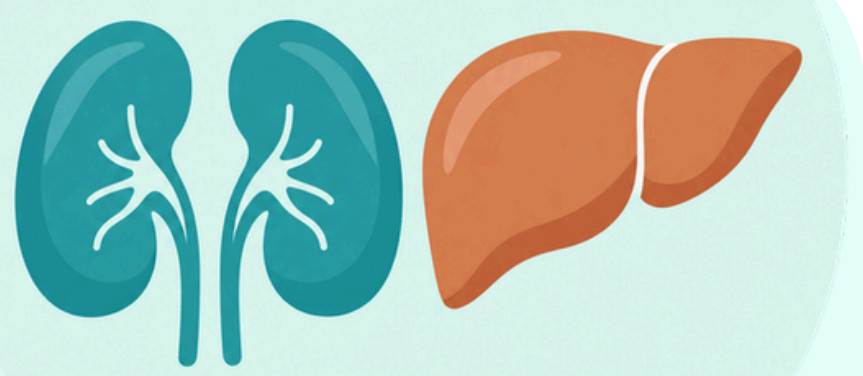
Kopsufibroos ehk sisuliselt kopsude armistumine on haigus, mille edenedes asendub terve kopsukude kõva armkoega. Mida rohkem arme tekib, seda raskem on kopsudel hapnikku omastada.

Sagedased vaevused:

- õhupuudus ja hingeldus (ka rahulolekus)
- krooniline köha ja valu
- kehakaalu langus
- sage haigestumine kopsiinfektsioonidesse



Kaugelearenenud neeru- ja maksahaigused



Neerud ja maks aitavad organismil jääkainetega toime tulla ning hoiavad kehas vedeliku ja ainevahetuse tasakaalu. Kui neeru- või maksahaigus süveneb, võivad jääkained ja vedelik organismis kuhjuda ning põhjustada vaevusi, mis mõjutavad jõuvarusid ja igapäevast toimetulekut.

Sagedased vaevused:

Mõlema haiguse puhul: tugev väsimus ja jõuetus; iiveldus, söögiisu langus, kaalulangus; naha kuivus, sügelus.

Neeruhaigusega lisaks:

- turse, õhupuudus või vererõhu-probleemid
- aneemia ehk kehveresus

Maksahaigusega lisaks:

- vedeliku kogunemine kõhtu või jalgadesse
- naha ja silmavalgete kollasus (ikterus)
- kergesti tekkivad sinikad või veritsused
- segasus, unisus või keskendumisraskused

Neuroloogilised haigused

Parkinson • ALS • huliskleroos

on neuroloogilised ehk närvihaigused, mis võivad aja jooksul mõjutada inimese liikumist, kõnet, neelamist, hingamist, jõuvarusid ja igapäevast iseseisvust.

Haiguse kulg võib olla inimeseti väga erinev. Mõnel juhul tekivad muutused aeglaselt, teisel juhul kiiremini või ägenemistena. Seetõttu on oluline mõelda toetavale ehk palliatiivsele ravile juba varakult – mitte alles siis, kui olukord on juba väga raske.

Sagedased vaevused:

- liikumisraskused, lihaskõrval, lihaskiirus või spastilisus
- valu, krambid, rahutus, unehäired või tugev väsimus
- kõne-, neelamis- või hingamisraskused

Palliatiivile tasub pöörduda, kui on tekkinud ärevus, hirm või ebakindlus haiguse edasise kulu ees; vajadus kohaneda abivahendite, muutunud suhtlemise või suureneva abivajadusega.

Olulised soovid tasub läbi rääkida varakult – siis, kui inimene saab neid veel ise väljendada.

Mõtlemist mõjutavad haigused

Insuldi järgne seisund • Alzheimeri tõbi ja dementsus

Insult on äge peajuhaigus, mis tekib, kui verevool ajus katkeb. Selle tagajärjel jääb osa ajurakkudest ilma hapnikust ja toitainetest ning kahjustub või sureb, põhjustades äkilisi tervisehäireid.

Sagedased vaevused:

- ühe kehapoole nõrkus või halvatus
- kõne- ja neelamishäired
- nägemishäired
- mälulüngad
- valu ja spastilisus, lihasspasmid
- depressioon, ärevus, vihatunne

Tuleviku planeerimine ja raskete otsuste tegemine

Palliatiivravi meeskond aitab läbi mõelda küsimusi, mis puudutavad söömist ja neelamist, infektsioonide ravi, haiglaravi vajadust, kodust või asutusepõhist hooldust ning teha valikuid inimese soovide, väärikusest ja heaolust lähtudes.



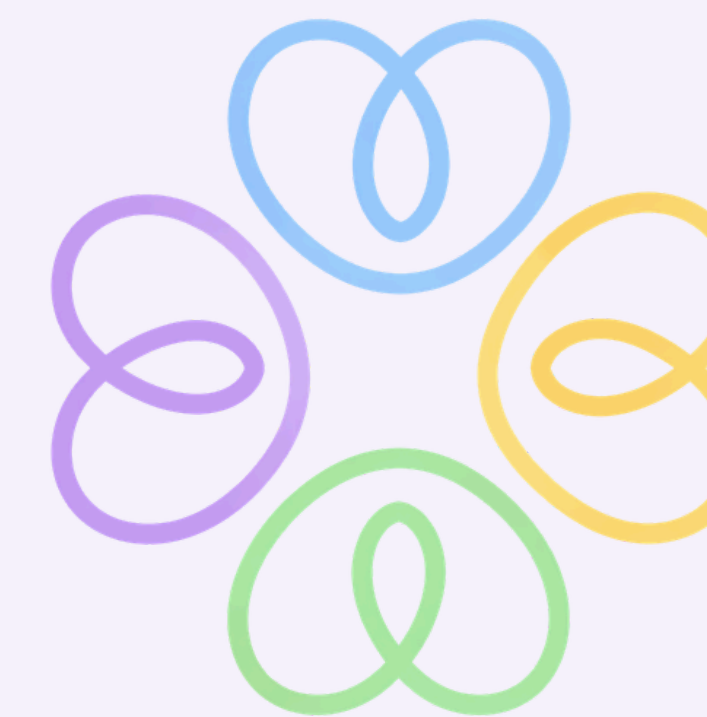
Palliatiivravi

Sinu tugi raske haiguse kõrval

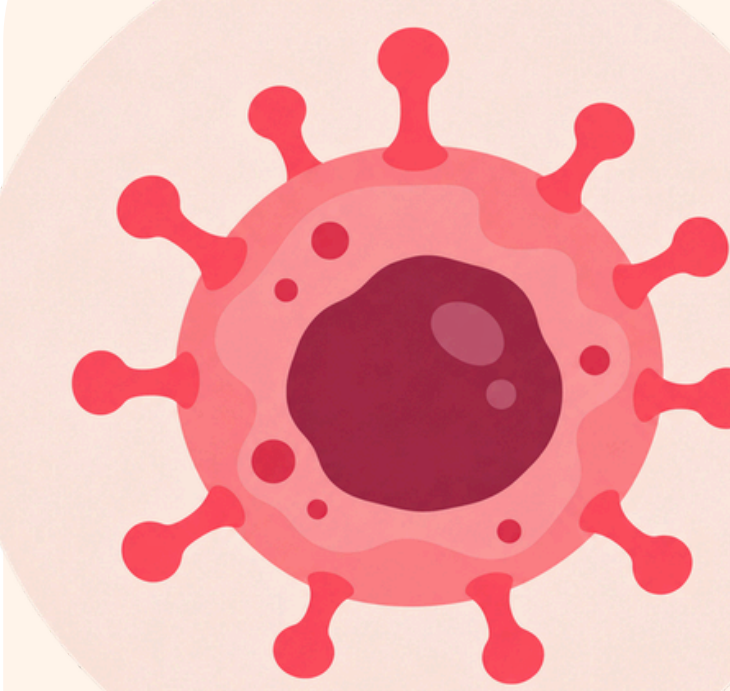
Palliatiivravi aitab leevendada raske haigusega kaasnevaid vaevusi, toetada igapäevast toimetulekut ning hoida parimat võimalikku elukvaliteeti.

Palliatiivravi eesmärgid on:

- leevendada valu, õhupuudust, iiveldust, väsimust ja muid vaevusi
- toetada ärevuse, hirmu ja ebakindlusega toimetulekut
- aidata kohaneda muutunud tervise ja abivajadusega
- nõustada lähedasi ja aidata hoida selgemat plaani
- toetada tuleviku, hoolduse ja oluliste valikute läbimõtlemit



Pahaloomuline kasvaja ehk vähk



Vähk ja vähiravi võivad kaasa tuua vaevusi, mis mõjutavad tugevalt enesetunnet, jõuvarusid ja igapäevast elu. Palliatiivravi on seega asjakohane kaasata juba haiguse ja ravi alguses, et toetada inimest paralleelselt onkoloogilise raviga.

Sagedased vaevused:

- valu
- tugev väsimus ja kurnatus
- iiveldus ja söögiisu langus
- kõhukinnisus, kõhulahtisus
- õhupuudus
- ärevus, hirm, meeleolu langus

Palliatiivravi aitab:

- leevendada haigusest või ravist tingitud sümptomeid
- toetada vähiravi talumist ja igapäevast toimetulekut
- kohaneda haiguse ja kehaliste muutustega
- pakkuda emotsionaalset ja hingelist tuge
- nõustada lähedasi ning aidata hoida selgemat tervikpilti raviteekonnast

Vähist tingitud vaevused võivad olla väga mitmekülgsed ja erinevad. Palliatiivravi pakub meeskondlikku tuge, et leevendada vaevusi ja vastata tekkinud küsimustele. Oluline on meeles pidada, et palliatiivravi toetab ka patsiendi lähedasi, sest haigus kurnab kogu peret ja lähedaskonda.



Vaata ka:
palliatiivravi.ee

